

نشریه عمار

نشریه فرهنگی، اجتماعی و سیاسی

دی ماه ۱۴۰۳

شماره ۳۶

آنچه که در این نشریه میخوانید

تربیت کودکان : مدرسه، خانه یا هر دو؟!

نحوه برخورد با دانش آموزان پرخاشگر

نقش زبان بدن در تدریس

کودا «نقد فیلم»

مشخصات

صاحب امتیاز: بسیج دانشجویی دانشگاه فرهنگیان مرکز شهید سید حسن آیت نجف آباد

شماره مجوز: ۵۰۴۰۰/۳۳۶۱/۲۱۰/د

مدیر مسئول: علی باقری

سر دبیر: امیرعلی یاوریان

طراح جلد و صفحه آرایی: مهدی بهارلویی

هیئت تحریریه: لیلی نظری/سیدرضا فاطمی نیا/ستاره خراسانی/محمد کاظم زاده

/عبدالله کاظمی/علی حیدریان/محمد حسین کریمیان/فاطمه ماهرانی

ویراستاران: زهرا هاشمی نژاد/زینب مرادی/محمد امین رئیسی/امیررضا مختاری

فهرست

- ۱ ■ سخن مدیر مسئول
- ۳ ■ تربیت کودک؛ مدرسه، خانه یا هر دو؟
- ۵ ■ اهمیت و جایگاه پیش دبستانی در آموزش و پرورش
- ۷ ■ تربیت جنسی
- ۱۰ ■ نحوه برخورد با دانش آموزان پرخاشگر
- ۱۳ ■ آموزش همدلانه
- ۱۴ ■ نقش زبان بدن در تدریس
- ۱۷ ■ بسیج مستضعفین
- ۱۹ ■ کودا «نقد فیلم»

سخن مدیر مسئول

علی باقری

صحبت خودم را امروز و در این شماره با شما رفقا و همکاران ارجمند اینگونه شروع می‌کنم.

دوازدهم اردیبهشت ماه ۱۴۰۰ رهبر انقلاب در گفتگوی زنده تلویزیونی معلم‌ها را این چنین خطاب کردند. معلمین عزیز ما در حقیقت افسران سپاه پیشرفت این کشور هستند. ایشان همچنین در نوزدهم اردیبهشت ماه سال ۹۷ در دیدار با معلمان نکته حائز اهمیتی را بیان کردند.

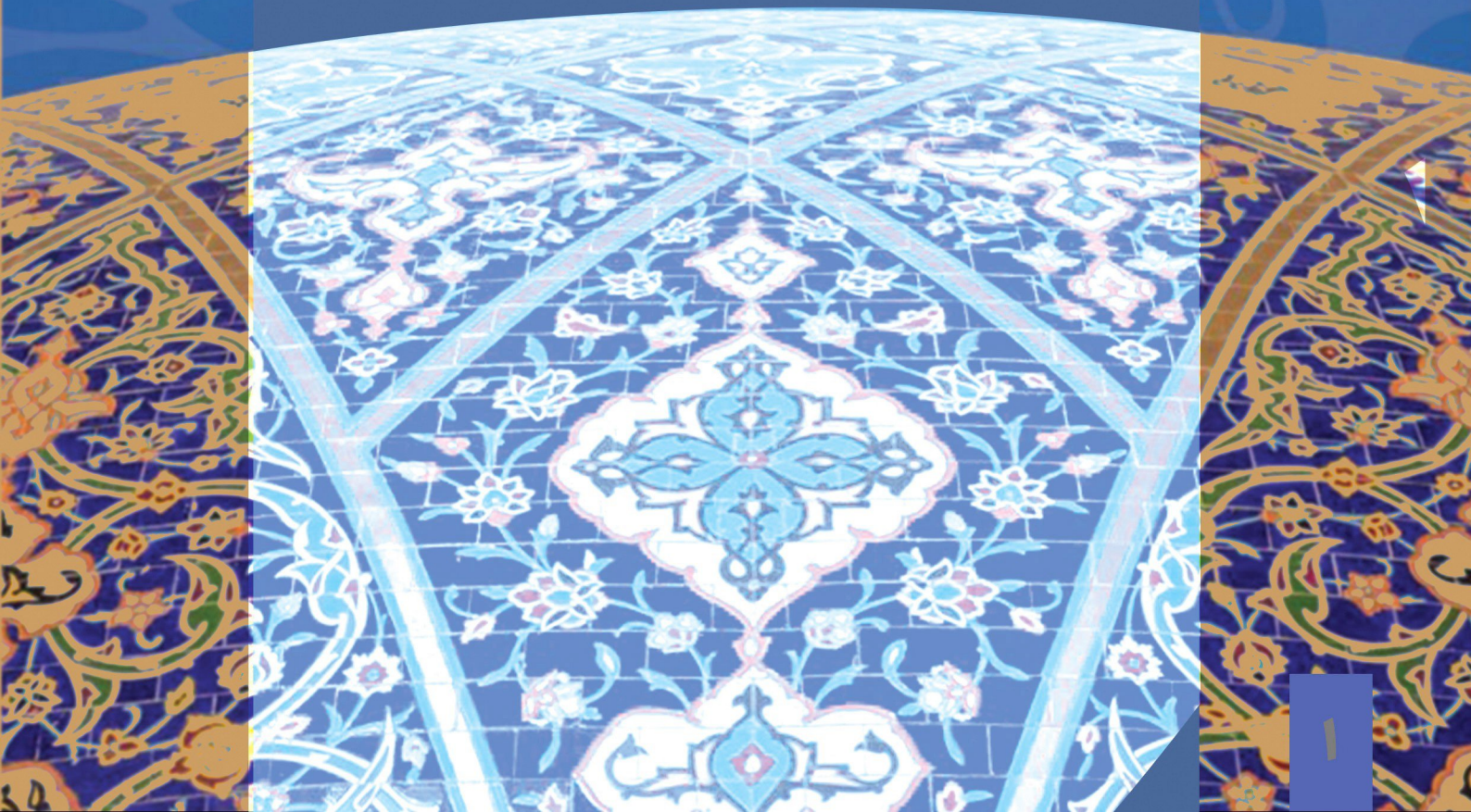
در عرصه تربیت جنگ را جدی بگیرید!

اعلام جنگ توسط ولی جامعه در عرصه تربیت به افسران سپاه پیشرفت کشور یعنی ما معلم‌ها...

نقش ما در عرصه تعلیم و تربیت به عنوان افسران سپاه پیشرفت کشور مشخص گردیده، همچنین رهبر انقلاب جبهه را هم برای ما مشخص کرده. حقیقتاً در این دوران ارزشمند دانشجویی خود را آماده یک چنین ایفای نقش در این جنگ مهم و اثرگذار می‌کنیم؟

چقدر خود را مسلح کرده‌ایم، چه میزان فنون جنگ تربیتی را آموخته‌ایم، تا چه حد آمادگی‌هایی لازم را کسب کرده‌ایم، عده و عده ما کو، سپاه ما کجاست؟ رفقای عزیزتر از جانم و همکاران گرانقدر، چقدر خود را آماده و مهیای رزم و نبردی کردیم که هشدار آن توسط ولی جامعه صادر گردیده است؟!

امروزه وظیفه سنگینی بر گردن داریم، علمداری این مبارزه و تربیت نسلی تمدن‌ساز حقیقتاً وظیفه تاریخی است که انشاالله با تحقق آن بر قله‌های موفقیت در دنیا تکیه خواهیم زد و ما معلمان و دانشجو معلمان باید خود را برای ساخت چنین روزی آماده کنیم...

تربیت کودک، از اساسی‌ترین مسائلی است که مهمترین دغدغه‌های جوامع بشری است، زیرا جامعه سالم و سعادت‌مند در گرو تربیت صحیح فرزندان می‌باشد که نیازمند به کارگیری بهترین سبک تربیتی است. نگاهی سطحی به وضع کودکان دشواری‌های عظیمی در زمینه روابط اخلاق انسانی، که ناشی از روش‌های غلط تربیت است، به وجود آورده است و منجر به فنای اخلاق تمام می‌شود و انحرافات، کجروی‌ها، ناسازگاری‌ها، انحطاط‌های اخلاقی در سطح وسیع به وجود می‌آید.

به منظور بررسی اثر خانواده یا مدرسه در ایجاد شخصیت سالم و متعالی کودک، در ابتدا باید اشاره به مهمترین کارکردهای نهاد خانواده یعنی "تعلیم و تربیت" داشته باشیم که مهم‌ترین سرمایه کشور را رشد و پرورش می‌دهد.

مسئله تربیت کودکان، قبل از زمان تولد وی، در دو حیطه تربیت روحی - معنوی با مسائلی نظیر آرامش فکری و عدم اضطراب، مسائل مربوط به انعقاد نطفه، تقویت روحیه ایمان به خدا و تربیت جسمی - بدنی نظیر گزینش همسر مناسب و بهداشت دوران بارداری را شامل می‌شود. تربیت کودکان در دوران قبل از تولد و در این دو حیطه، زمینه تربیت فرزندان را در دوران بعد از تولد و بزرگسالی را فراهم نموده است.

خانواده، به عنوان یکی از مهمترین محیط‌های تربیتی، ابعاد مختلف رشد کودک (جسمانی، عاطفی، اجتماعی و دینی) را تحت تأثیر قرار و خمیرمایه شخصیت آنها را شکل می‌دهد و پایه گذار سعادت فردی و اجتماعی است. واقع وقتی سه سال کودک تمام می‌شود، حدود ۷۵ درصد از صفات خوب او ساخته شده و رشد مغز او نیز روبه پایان است.

اندیشه و ضرورت مشارکت خانواده در نظام تربیت رسمی و عمومی برای صاحب نظران باور دارند که مشارکت خانواده در نظام تربیت رسمی و عمومی یکی از ضرورت‌های "توسعه" در جامعه است، بسیاری از "ناشدنی‌ها" "شدنی" می‌شود.

نقش والدین در قبال فرزند از دو جهت قابل بررسی است:

۱- جنبه وراثت: که بر اثر آن رنگ چهره و پوست، فرم استخوان بندی، سایر صفات جسمانی، بسیاری از خلق و خوی‌ها، بیماری‌ها، زیبایی‌ها و زشتی‌های ظاهری به کودک منتقل می‌شود.

۲- از نظر محیطی: که بر اثر آن نوع افکار و اندیشه‌ها، آداب و رفتار، سجایای اخلاقی زبان، نحوه سخن گفتن، معاشرت با دیگران، فرهنگ و رسم‌های خانوادگی به کودک آموخته می‌شود.

نقش تربیتی خانواده (مشارکت) در نظام تربیت رسمی به گونه‌ای است که بر این تداوم نقش تربیتی یا مشارکت فعال دستاوردهایی مترتب می‌شود

بخشی از این دستاوردها عبارت است از: تقویت حس مالکیت در خانواده، از بین بردن فرهنگ سکوت، از بین بردن فرهنگ حاشیه نشینی، ایجاد انگیزه در بین خانواده‌های منزوی، ایجاد حس مالکیت در خانواده‌ها. شکوفایی استعدادها و گسترش ارزشهای عالی انسانی، مضاعف شدن توانمندی خانواده و...

روش‌های تربیتی قرآن این است که الگوها را معرفی می‌کند و اولین الگو در تربیت فرزندان، پدر و مادر هستند. در مرتبه دوم آموزش و پرورش از نظر تربیتی پس از خانواده قرار دارد. تربیت اولیه کودک و خود آدمی در محیط خانواده پایه ریزی و بعد طبعاً وارد خانه ی دوم یعنی مدرسه وارد شده است و بعد به اجتماعی بزرگتر به نام جامعه قرار می‌دهد.

بررسی نقش تربیتی در نظام آموزش و پرورش در گرو آگاهی از اهمیت نقش تربیتی کودکان است که خانواده هم در آن نقش دارد.

مشارکت آموزش و پرورش ابعادی دارد: تک بعدی (کمک مالی) و چند بعدی (کمک فکری، سیاست گذاری و تصمیم گیری آموزشی دارد).

در مدرسه علاقه دو جانبه بین معلم و دانش آموز رابطه ای ایجاد می‌کند که مستلزم اشتراک و تصرف متساوی معلم و دانش آموز است. رفتار معلم و دانش آموز باید طوری باشد که نه تنها معلم دانش آموز را تعلیم می‌دهد، بلکه دانش آموز نیز معلم را دگرگون کند.

پس بر اثر زوال اصل تسلط معلم بر دانش آموز، رابطه رفاقت آمیز زمینه آموزش و پرورش شده و مدرسه که سابقاً محلی برای تعلیم بوده، به صورت موسسه ای تربیتی در می‌آید.

معلم با درک و شناخت کودکان اثر فراوانی در تنظیم مدارس و وضع برنامه و رفتار دانش آموزان و روش های تعلیم و تربیت و در هر جهتی از جهات مربوطه به مدرسه اثرگذار است. تربیت به نوع نگرش و راهکارها و نحوه ی ارائه اصول و مبانی آموزش به افراد در جهت رشد و تعالی را شامل می شود. پس در ادامه در الگوی خانه به مدرسه والدین با تصمیماتی که از سوی مدرسه گرفته می شود، موافق هستند و باز هم تاثیر بسزایی در تربیت دارند. در نتیجه هم خانواده هم مدرسه هر دو در شکل گیری شخصیت و تربیت انسانی سعادتمند موثر است و هر کدام به زعم خود بخشی از تربیت را پوشش می دهند.

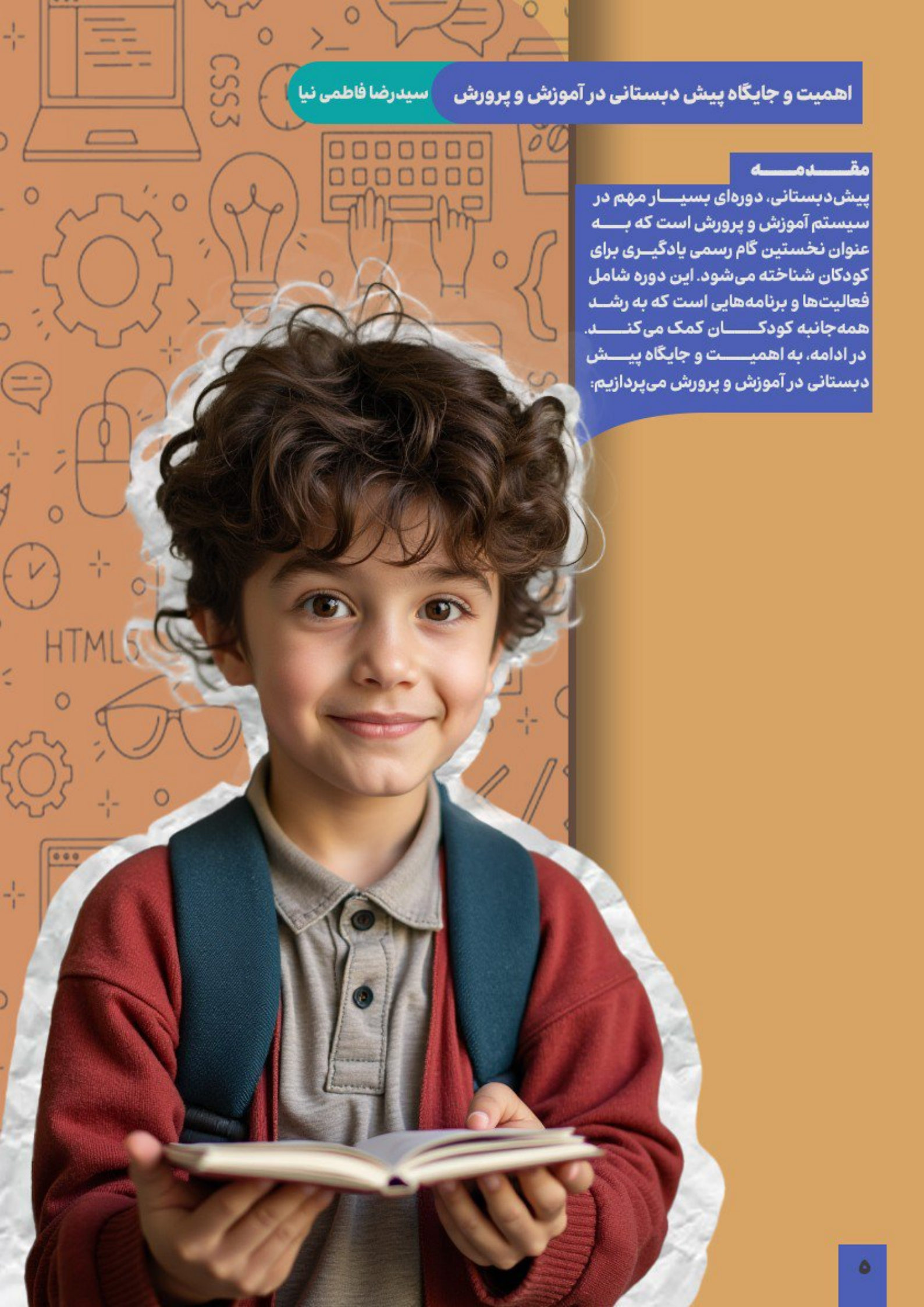
منابع

نیلوفر قوامی، فاطمه قربان زاده، مریم مددخواه آذری، و فائزه امجدی (۱۴۰۲). «تربیت کودکان و نوجوانان به وسیله آموزش و پرورش». حسنی، ام البنین، ضیایی، خدیجه (۱۴۰۲). تربیت کودک قبل از تولد از منظر آیات و روایات. مطالعات روانشناسی یا رویکرد اسلامی ۴ (۷) پاک تیا، عبدالکریم: تربیت در سیره و سخن امام حسن مجتبی علیه السلام. ص: ۱۹

صمدی، معصومه، رضایی، منیره. (۱۳۹۰). بررسی نقش تربیتی خانواده در نظام تربیت رسمی و عمومی از دیدگاه علم و دین. پژوهش در مسائل تعلیم و تربیت اسلامی، ۱۹ (دوره جدید)، ۱۴-۹۵-۱۱۷. Fundamentals of Education in Quran and Hadiths, Qom, Islamic Propaganda Office Publication. (۱۹۹۹). Farhadian, R

مقدمه

پیش دبستانی، دوره‌ای بسیار مهم در سیستم آموزش و پرورش است که به عنوان نخستین گام رسمی یادگیری برای کودکان شناخته می‌شود. این دوره شامل فعالیت‌ها و برنامه‌هایی است که به رشد همه‌جانبه کودکان کمک می‌کند. در ادامه، به اهمیت و جایگاه پیش دبستانی در آموزش و پرورش می‌پردازیم:

۱. اهمیت پیش دبستانی

- ۱/۱. رشد اجتماعی و عاطفی
در این دوره، کودکان در محیطی قرار می گیرند که به آن ها کمک می کند تا مهارت های ارتباطی و اجتماعی خود را تقویت کنند. آن ها یاد می گیرند که چگونه با دیگران تعامل کنند، به طور مشترک بازی کنند و احساسات خود را بیان نمایند.
- ۲/۱. تقویت مهارت های زبانی
برنامه های پیش دبستانی با استفاده از داستان سرایی، آوازخوانی و مکالمات گروهی، به توسعه مهارت های زبانی کودکان کمک می کنند. این فعالیت ها بستر مناسبی برای یادگیری واژگان جدید و بهبود توانایی های گفتاری فراهم می کنند.
- ۳/۱. آمادگی برای مدرسه
کودکان در پیش دبستانی با ساختار و قوانین مدرسه آشنا می شوند. این شامل یادگیری اصولی چون رعایت زمان، تبعیت از دستورالعمل ها و انجام فعالیت های گروهی است که آن ها را برای مرحله اصلی تحصیل آماده می کند.
- ۴/۱. توسعه توانایی های شناختی
فعالیت های متنوعی که در پیش دبستانی انجام می شود، مانند بازی های ساختاریافته و حل مسئله، به تقویت مهارت های حل مسئله و تفکر منطقی کودکان کمک می کنند.
- ۵/۱. ترویج خلاقیت و تخیل
فرصت های زیادی برای بازی های خلاقانه، هنر و نقش آفرینی فراهم است که موجب توسعه تخیل و خلاقیت کودکان می شود.

۲. جایگاه پیش دبستانی در آموزش و پرورش

- ۱/۲. پایه گذاری برای یادگیری مادام العمر
پیش دبستانی، به عنوان سنگ بنای یادگیری مادام العمر عمل می کند و نگرش مثبت به یادگیری و تحصیل را در کودکان نهادینه می کند.
- ۲/۲. کاهش نابرابری های آموزشی
این دوره، به کودکان از زمینه های مختلف اجتماعی و اقتصادی این فرصت را می دهد که با آمادگی بیشتری وارد مرحله ابتدایی شوند، که می تواند نابرابری های موجود در دسترسی به آموزش های باکیفیت را کاهش دهد.
- ۳/۲. حمایت از خانواده ها
پیش دبستانی همچنین حمایت هایی را برای خانواده ها فراهم می کند، آنها را در فرایند یادگیری و رشد فرزندشان درگیر می سازد و اطلاعات و مشاوره های لازم را به آنها ارائه می دهد.
- پیش دبستانی، با ارائه محیطی حمایتی و غنی از تجربه های آموزشی، فواید بی شماری برای کودکان دارد و به عنوان یک بخش کلیدی از سیستم آموزش و پرورش باید به طور جدی مورد توجه قرار گیرد.

کودکان امروز، سازندگان فردای جامعه‌اند. سعادت و بقای هر جامعه بستگی به تربیت صحیح آینده سازان آن دارد. یکی از ابزار مهم تربیت، شناخت مربی، استعدادها، محیط و مساعد نمودن محیط با توجه به توان او و نیازهای اولیه است که نتیجه آن برآورده شدن نیازهای والای فرد است. در این سخن اجمالی قصد داریم به بحث پیرامون یکی از اساسی‌ترین نیازهای فیزیولوژیک فرد و چگونگی رویارویی و بهره‌مندی مطلوب از آن در راستای اعتلای فرد و جامعه پردازیم زیرا عدم برخورد صحیح با این نیاز همواره به عنوان یک معضل اساسی در جوامع شناخته شده است. تربیت جنسی کودکان و نوجوانان در عصر حاضر یکی از دغدغه‌های اصلی خانواده‌هاست این نوع تربیت زیر مجموعه‌ای از نظام تعلیم و تربیت است و در اسلام نیز این تربیت مورد توجه قرار گرفته است.

آموزش صحیح مسائل جنسی:

تربیت جنسی کودکان، آموزش مسائل جنسی در حد فهم و درک آنها است به گونه‌ای که باعث انحراف جنسی آنها نشود. کودکان باید بدانند که روابط با همجنس و جنس مخالف چگونه است. مادر و پدر، اعضای تعیین کننده خانواده‌اند که نقش موثر در پرورش صحیح رفتارهای جنسی فرزندانشان بر عهده دارند. آنان باید سعی کنند با شناخت مراحل رشد جنسی کودکان و نوجوانان، واقعیت‌های ظریف و آداب تربیتی مرسوم فرهنگ و جامعه خود را به فرزندانشان منتقل کنند. آموزش‌های زود هنگام و ناشیانه مسائل جنسی به کودکان و نوجوانان، گاه آنان را چنان دچار دلهره و اضطراب می‌سازد. از طرف دیگر، اگر این آموزش‌ها دیر هنگام، ناکافی و غیر واقعی باشند، نمی‌توانند مفید واقع گردند. اگر پدر و مادر بتوانند به پرسش‌ها و کنجکاوی‌های جنسی فرزندانشان خود پاسخ‌های مناسب و سنجیده بدهند، می‌توانند مانع انحراف فکری، سرکوب جنسی و منفی کاری آنان شوند. پدر و مادر و مراقبان نزدیک کودکان می‌توانند با برقراری رابطه دوستانه، همراه با اعتماد و احترام، درباره مسائل و موضوعات مختلف از جمله امور جنسی، اطلاعات و آگاهی‌های لازم و صحیحی به آنان دهند. توصیه‌هایی که والدین به فرزندانشان (چه دختر چه پسر) می‌کنند، باید شامل اطلاعات و دانسته‌هایی درباره روابط انسانی، هویت جنسی، رعایت مسائل بهداشتی، مهارت‌های زندگی، ارزش‌ها و اخلاقیات انسانی، بیان احساسات و نیازها، تصمیم‌گیری‌های مسئولانه و حفظ و افزایش عزت نفس آنان باشد. کودکان، نیازمند شرایط موقعیت‌هایی‌اند که بتوانند مهارت‌های اساسی زندگی را بر اساس اصل احترام گذاشتن به اخلاقیات و دیدگاه‌های خانوادگی بیاموزند و تجربه کنند.

پایه‌ریزی ارزش‌های سالم اخلاقی در خانواده، به بچه‌ها کمک می‌کند در هنگام بلوغ و نوجوانی بهتر تصمیم بگیرند و مسئولیت زندگی‌شان را بپذیرند. پژوهش‌های مختلف نشان می‌دهد فراگیری موضوعات جنسی مانند سایر درس‌ها، باید به تدریج و گام به گام باشد. گفتگو و پاسخگویی به پرسش‌های جنسی فرزندان هم باید متناسب با سن، شیوه آموزش و درک آنان باشد. برخی از پدران و مادران به دلیل عقاید و بینش‌های خود، علاقه‌ای به صحبت درباره مسائل و آموزه‌های جنسی ندارند، زیرا اعتقاد دارند که ارائه اطلاعات در این زمینه، موجب بیداری غریزه جنسی می‌شود، در حالی که هرچه اطلاعات در این زمینه، بیشتر و صحیح‌تر باشد، فرزندان، رفتارهای جنسی آگاهانه‌تری از خود بروز می‌دهند. علاوه بر این‌ها روابط پاک و بی‌آلایش میان والدین سبب می‌شود که کودکان از آنها تقلید کنند و وقتی که بزرگ شدند این سنت را در خانواده نگه دارند و نصیحت‌های پدر و مادر را به کار برده و افراد لایق و شایسته‌ای باشند.

آگاهی از تحول جنسی :

شناخت مراحل رشد و آگاهی کودکان به مسائل جنسی برای ارتباط با آنها ضروری است. رشد جنسی به سه دوره تقسیم می‌شود:

- دوره خردسالی که کودکان زیر ۶ سال را شامل می‌شود. در این سنین کودکان شناخت کلی از جنسیت پیدا می‌کنند؛
- مرحله دوم، مرحله کودکی از ۶ تا ۱۲ سالگی است که هویت جنسی در کودکان شکل می‌گیرد.
- مرحله سوم از ۱۴ تا ۱۸ سالگی یعنی، دوره نوجوانی است و بلوغ هم با تفاوت‌هایی در این سنین شکل می‌گیرد.

سوال‌های جنسی کودکان بیشتر از سنین ۳ تا ۴ سالگی آغاز می‌شود. آنها نیازمند اطلاعات صحیح بوده و سوال‌های خود را تا رسیدن به جواب قطعی و به بهانه‌های مختلف تکرار می‌کنند. والدین ناآگاه در این موارد به دو صورت با کودک برخورد می‌کنند: یکی اینکه جوابی به این سوالات می‌دهند و یا اینکه ذهن کودک را با انبوهی از اطلاعات پر می‌کنند. برای ارائه اطلاعات جنسی به کودکان دو قاعده کلی وجود دارد: یکی کشف و درک آنچه کودکان می‌دانند و نحوه نگرش آنها به مسائل جنسی و دیگری صداقت در بیان مطالب.

سه مانع اساسی در بیان مسائل جنسی به کودکان و نوجوانان با در نظر گرفتن این سه محور باید صورت گیرد:

۱- آموختن و ادراک حقیقت‌ها و عواقب ناشی از فعالیت‌های جنسی به ویژه در نوجوانان؛

۲- ارائه چهارچوبی از ارزش‌های مذهبی، اجتماعی و خانوادگی به نوجوانان در مورد ارتباط فعالیت‌های جنسی؛

۳- آموختن این نکته به نوجوانان که کجا و در کدام موقعیت‌ها باید میال و هیجان‌های جنسی خود را بروز دهند.

مناسب‌ترین زمان برای آموزش مسائل جنسی به کودک زمانی است که کودک سوالی را مطرح می‌کند، در این هنگام حس کنجکاوی کودک برانگیخته شده و باید به بهترین شکل از آن به نفع خود او استفاده کرد. بنابراین نهاد خانواده نقشی اساسی و تعیین کننده در تربیت جنسی جوان و نوجوان دارد پدر و مادر باید فرزندان خود را در اصول روش‌های صحیح تربیت جنسی و سالم ماندن از آلودگی‌های جنسی کمک کنند.

همه انسان ها دارای یک قوه ی نفسانی بنام قوه غضب هستند که خداوند متعال آن را برای دفاع انسان از جان و مال و حقوق خود و دیگران قرار داده است. اگر غضب نباشد، شیادان و سوءاستفاده گران زیادی در جامعه هستند که درصدد اضمحلال انواع حقوق انسان ها هستند. غضب که خود را با انواع و جهات گوناگون می تواند بروز و ظهور دهد مانند سکوت درمقابل یک شخص، وارد شدن بر وسط حرف های شخصی به نشانه ناراحتی، قطع کردن مکالمه با یک شخص، قیافه گرفتن و روی خوش نشان ندادن به طرف مقابل و درنهایت پرخاشگری، که شاید منجر به درگیری فیزیکی هم بشود همه و همه بازتاب های روحی یک انسان عصبانی است چراکه روح و جسم انسان همواره لازم و ملزوم یکدیگر بوده و زمانی که انسان از لحاظ روحی تحت تاثیر قرار بگیرد، غالب آثار آن درجسم هم نمایان خواهد شد. مانند خجالت زدگی که سبب سرخ شدن صورت او می شود یا اضطراب و استرس که باعث می شود شخصی مدام نوک پای خود را باحالت بی قراری به زمین بکوبد. دراین میان اگر دانش آموزی از لحاظ روحی، از پرخاشگری برخوردار بود، نحوه برخورد معلم و والدین او باید چگونه باشد؟ هرچند روحيات آن ها در سنین مختلف متغیر است و پیامبر گرامی اسلام در این رابطه می فرمایند: قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: الْوَلَدُ سَيِّدٌ سَبْعَ سِنِينَ وَ عَبْدٌ سَبْعَ سِنِينَ وَ وَزِيرٌ سَبْعَ سِنِينَ. پیامبراسلام فرمود: فرزند، هفت سال مولی، هفت سال بنده، و هفت سال وزیر است.

این روایت علاوه بر بیان حالات مختلف فرزندان در رده های مختلف سنی، به وضوح دستوراتی هم برای نحوه برخورد و تعامل با آن ها می دهد!!!

شاید این سوال در اذهان خیلی ها وجود داشته اگر بخواهیم باید یک دانش آموز پرخاشگر برخورد داشته باشیم، چه برخوردی حد وسط میان تاثیر پذیری او و عدم تنفر او از یک معلم یا والدین است؟ رویکردی که در حل این مساله کمک خواهد کرد، رویکرد تعلیمی است چراکه یک مسیر نجات بخش برای دانش آموز پرخاشگر بوده و علاوه بر آن، او به لحاظ یادگیری مهارت جدید، احساس ارزشمند بودن می کند. یادمان نرود که جواب بدی، هیچگاه بدی نیست و ما باید از راه ارشاد و توصیه که راه صحیح تعامل با چنین دانش آموزانی است وارد بشویم حتی اگر قرار باشد، آموزش ما، جنبه نظارتی داشته باشد. سه قدم برای آموزش به این دانش آموزان در نظر گرفته شده است که در ادامه به آن ها پرداخته می شود.

۱- تفهیم تفاوت محیط های گوناگون

به دانش آموزان باید آموخت که فضای داخل خانواده با بیرون از آن و حتی فضای بیرون، با فضای مدرسه دارای تفاوت هایی است. او که در خانواده مورد محبت قرار گرفته و کاملاً راحت است، گاهی همان احساس را نسبت به بیرونیان نیز دارد و اگر شخصی در بیرون انتظار او را برآورده نکند، همان رفتار پرخاشگرانه خود را بیرون از منزل هم اعمال می کند چرا که درکی از تفاوت فضای منزل با بیرون ندارد. یا مثلاً باید بیاموزد که مدرسه یک مکان اداری، آموزشی بوده و کنش ها باید در آن مکان باوقارانه و ثقیل باشد. حتی باید آموزش داده شود که با وجود چند مسئول در مدرسه، دیگر نباید درصورت اختلاف با یک همکلاسی اقدام خودسرانه انجام دهد و یا این محیط دارای آئین نامه و قوانین بوده و هر دستورالعمل یا تکلیف صادره از سوی معلمان و مسئولان لازم التباع می باشد.

۲- آموزش استفاده صحیح از فضای مجازی و رسانه ها

در جامعه امروزی به سبب گسترش بی دینی و افزون شدن ماهواره و فراگیری شدید فضای مجازی، افراد زیادی علی الخصوص نوجوان ها مورد دسیسه های افکار وارداتی مانند شیطان پرستی، کابالا سنتر و امثال آن می شوند که همگی با مکانیسم خشنونت خود را به میدان رزم عرضه کرده اند.

بازی های خشونت آمیز نیز یک نمونه دیگر از این قبیل توطئه ها است، هرچند غالب دانش آموزان بازی های خشن را بیشتر از بازی های اکشن و آرام دوست دارند. خیلی از دانش آموزان هستند که با این فضا ها حشر و نشر داشته و خود را مقلد برخی از شخصیت های کاذب خشونت آمیز آن می دانند. لذا است که آموزش ها در این راستا و بیان جنبه های منفی این فضا ها، آن ها را تا حدودی برای در امان ماندن از برخورد های خشونت آمیز حفظ خواهد کرد.

۳- از بین رفتن هویت اجتماعی آنان

تمام انسان های برای خود شخصیت و ارزش قائل اند. خیلی از افراد در معرض آسیب گرفتن شخصیت خود را یک تهدید جدی تلقی می کنند. از آنجایی که گاهی اولین اشتباه آخرین اشتباه است، باید به دانش آموز پرخاشگر این را یادآوری نمود که ممکن است یک رفتار پرخاشگرانه او در یک جمع، نه تنها شخصیت او حتی شخصیت سایر اعضای خانواده او را هم دچار لطمه کند. در این صورت بسیاری از آنها از این رفتار خاطی خود دور شده و سعی در حفظ و بقاء اعتبار میان اطرافیان خود خواهند نمود.

آموزش و تربیت از دیدگاه روانشناسی اسلامی به عنوان یک فرآیند متعادل و جامع تعریف می‌شود که در آن نیازهای روحی، عاطفی و شناختی فرد با اصول و ارزش‌های اسلامی هم‌راستا می‌شود. این رویکرد بر پایه فطرت الهی انسان و استعدادهای ذاتی او بنا شده و هدف آن شکوفایی کامل شخصیت فرد در ابعاد گوناگون است.

فطرت و استعدادها

در روانشناسی اسلامی، انسان به عنوان موجودی با فطرت پاک و استعدادهای الهی شناخته می‌شود. این دیدگاه بر این باور است که هر فرد دارای ظرفیت‌های خاصی است که باید شناسایی و پرورش یابد. تربیت باید به گونه‌ای باشد که این استعدادها را شکوفا کند و به رشد معنوی و اخلاقی کودک کمک نماید. بر اساس آموزه‌های اسلامی، انسان نه تنها موجودی مادی؛ بلکه موجودی روحانی است که باید در مسیر کمال حرکت کند.

محبت و کرامت

یکی از اصول کلیدی در تربیت اسلامی، محبت و کرامت به کودک است. اسلام تأکید دارد که معلم یا والدین باید با محبت و دلسوزی با کودکان رفتار کنند تا آنان احساس امنیت، ارزشمندی و اعتماد به نفس کنند. این محبت باید بدون تبعیض باشد و در عین حال از افراط در محبت نیز پرهیز شود. کرامت نفس کودک، محور اساسی تربیت اسلامی است که به او کمک می‌کند تا خود را محترم بشمارد و از زشتی‌ها دور بماند.

توجه به نیازهای روحی

تربیت در اسلام به نیازهای روحی کودک توجه ویژه‌ای دارد. آموزش باید به گونه‌ای طراحی شود که علاوه بر رشد شناختی، به تقویت ایمان، معنویت و ارتباط با خداوند نیز کمک کند. این رویکرد موجب می‌شود که کودکان نه تنها در زمینه‌های علمی؛ بلکه در ابعاد اخلاقی و معنوی نیز پیشرفت کنند.

هدف نهایی تربیت

هدف نهایی تربیت اسلامی، دستیابی به کمال انسانی است. این کمال نه تنها شامل پیشرفت‌های علمی؛ بلکه شامل رشد اخلاقی، معنوی و اجتماعی نیز می‌شود. والدین و معلمان باید با آگاهی از مسئولیت خود در قبال تربیت فرزندان، آن‌ها را به سمت ارزش‌های اسلامی هدایت کنند تا بتوانند در جامعه‌ای سالم و متعالی زندگی کنند.

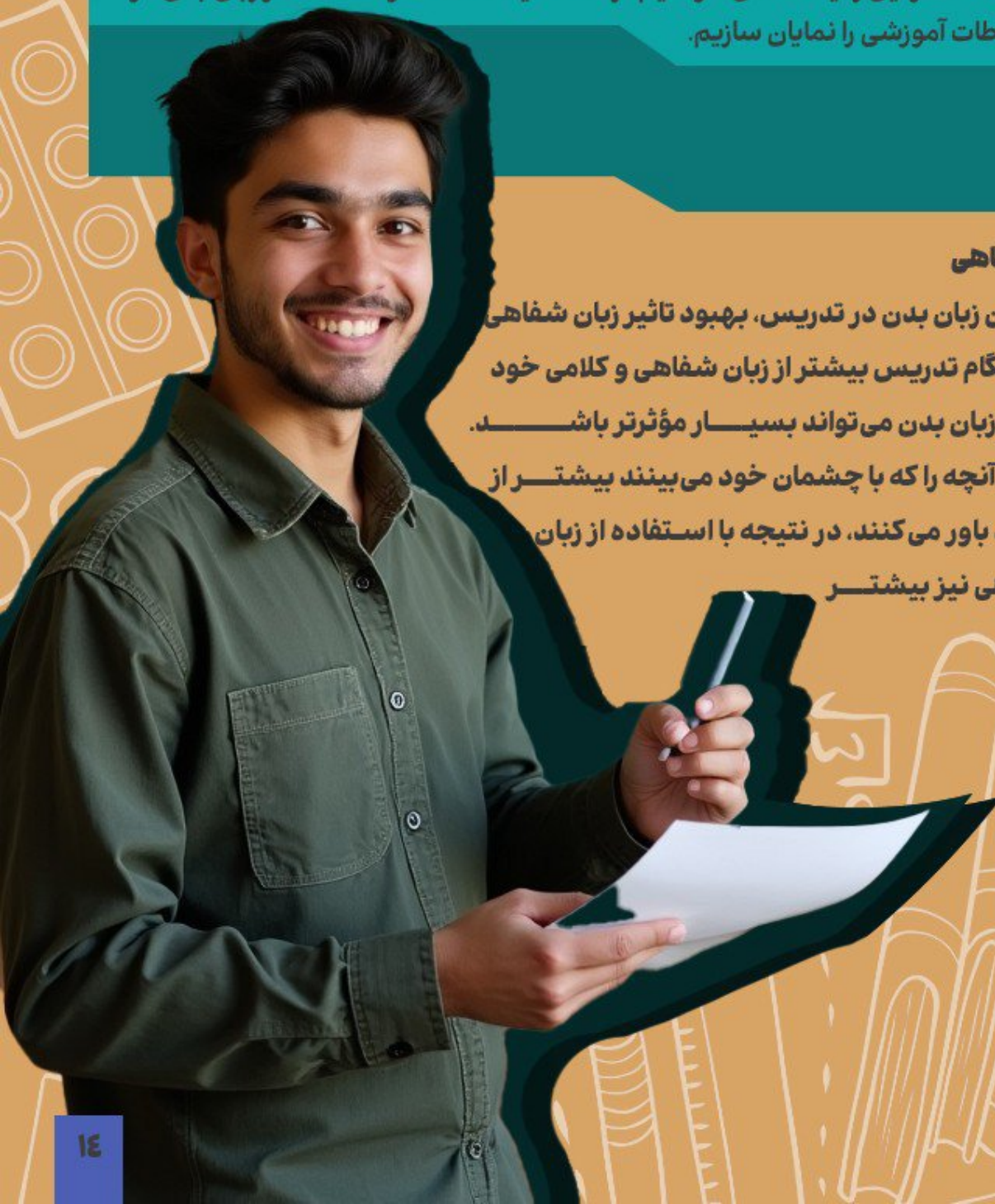
نتیجه‌گیری

ترکیب روانشناسی و آموزه‌های اسلامی در تعلیم و تربیت نشان‌دهنده یک رویکرد جامع است که در آن نیازهای فردی کودکان با اصول انسانی و اخلاقی هماهنگ می‌شود. این رویکرد نه تنها موجب موفقیت تحصیلی می‌شود بلکه به رشد شخصیت کامل‌تری منجر می‌گردد که در آن کودکان به عنوان افرادی مستقل، خلاق و مسئولیت‌پذیر رشد خواهند کرد.

در دنیای امروز، آموزش و پرورش از حالت سنتی و قدیمی خود خارج شده و بیشتر بر روش‌های فعال و خلاق و تعاملی تاکید دارد و همچنین به فهم الگوهای غیر مستقیم بیشتر ابراز علاقه دارد. امروزه در آموزش و پرورش، شیوه‌های متنوعی برای تسهیل فرایند یادگیری و بهبود تعاملات معلم و دانش آموزان وجود دارد که یکی از مؤثرترین آن‌ها زبان بدن است. زبان بدن، نوعی ابزار ارتباط غیر کلامی، شامل حرکات، وضعیت‌های بدنی، تماس چشمی، حالت راه رفتن و دیگر جلوه‌های فیزیکی است که می‌تواند تاثیر بسزایی در انتقال مفاهیم داشته باشد. استفاده از زبان بدن در کلاس درس، علاوه بر تقویت محتوای گفتاری، به برقراری ارتباط بهتر و بهبود کیفیت یادگیری کمک می‌کند. در این بخش سعی داریم به بررسی نقش زبان بدن در تدریس بپردازیم و نشان دهیم که چگونه معلمان می‌توانند با بهره‌گیری صحیح از این ابزار، محیط یادگیری پویاتری را برای دانش‌آموزان فراهم آورند. همچنین با تحلیل مطالعات مختلف در این زمینه، تلاش خواهیم کرد تا اهمیت شناخت و استفاده از زبان بدن در افزایش بهره‌وری ارتباطات آموزشی را نمایان سازیم.

بهبود تاثیر زبان شفاهی

دیگر دلیل مهم بودن زبان بدن در تدریس، بهبود تاثیر زبان شفاهی است. معلمان در هنگام تدریس بیشتر از زبان شفاهی و کلامی خود استفاده می‌کنند. اما زبان بدن می‌تواند بسیار مؤثرتر باشد. دانش‌آموزان معمولاً آنچه را که با چشمان خود می‌بینند بیشتر از چیزی که می‌شنوند باور می‌کنند، در نتیجه با استفاده از زبان بدن تاثیر زبان شفاهی نیز بیشتر می‌شود.

افزایش کیفیت آموزش

زبان بدن معلمان می‌تواند مفهوم دروس را بهتر به دانش‌آموزان منتقل کند. اگر معلمی همواره با ظاهری آراسته و مناسب وارد کلاس شود، بی‌شک دانش‌آموزان مفاهیم دروس را بهتر فرا گرفته و آموزش برایشان لذت بخش‌تر است. اما اگر این مسئله بالعکس باشد، بی‌شک حواس دانش‌آموزان از آموزش پرت شده و حتی ممکن است وارد بحث‌های خصوصی شوند.

زبان بدن معلم در بدو ورود به کلاس

معلم با چهره‌ای گشاده و با لبخند وارد کلاس شود. با آرامش وطمأنینه وارد شود. حالت عجله و اضطراب نداشته باشد. نیم‌نگاهی به فراگیران داشته باشد. نگاه از سویی موجب برقراری ارتباط با دیگران می‌شود، و از سوی دیگر، جهت رعایت حریم فراگیران، نیم‌نگاه اثرروانی و تربیتی بیشتری دارد. وضعیت ظاهری مناسب، آراسته و متعارف باشد. ظاهر آراسته و چهره گشاده معلم می‌تواند انگیزه و تمرکز بیشتری در دانش‌آموزان ایجاد کند. ظاهر و حالت معلم بانشاط و پرانرژی باشد، به شکلی که فراگیران نشاط و انرژی را دریافت کنند. رنگ لباس معلم مناسب، روشن و آرامش‌بخش باشد. معلم خوش‌بو و معطر باشد. کفش معلم صدا دار نباشد، صدای کفش او می‌تواند نوعی پارازیت به‌ویژه در هنگام تفکر فردی و مطالعه فراگیران در کلاس درس باشد.

زبان بدن در حین تدریس و ارتباط غیر کلامی

معلم هنگام تدریس توزیع نگاه داشته باشد، یعنی به همه‌ی فراگیران به‌طور یکسان نگاه کند. توزیع توجه داشته باشد، به این معنا که به همه‌ی فراگیران به شکل یکسان توجه و محبت کند. فاصله فیزیکی معلم با فراگیران متعادل باشد. هر از گاهی جای خود را در کلاس تغییر دهد و در بین فراگیران حرکت کند. تغییر وضعیت بدنی داشته باشد. بعضی مواقع بشنود، بایستد و راه برود. در عین حال در هر وضعیتی حد تعادل آن را رعایت کند. بعضی مواقع از رفتارهای غیرکلامی به عنوان تشویق کردن فراگیران استفاده کند. برای مثال یک نگاه تاییدآمیز، یک لبخند. برای تذکر دادن به فراگیران از رفتارهای غیرکلامی استفاده کند. به عنوان نمونه برای جلب توجه فراگیران تمام دست را بالا گرفتن، یک بار دست زدن، استفاده از مکث به جا.

۱_ شفاف بودن

حرکات غیر کلامی معلم تأثیرات عمیقی بر دانش‌آموزان خواهد داشت. پس باید زبان بدن، پیامی واضح و شفاف را به فراگیران حاضر در کلاس منتقل کند. اگر حرکات معلم قابل درک نباشند، چرخه یادگیری برای دانش‌آموزان مختل می‌شود.

۲_ هماهنگ بودن

زبان بدن معلم در تدریس باید با کلام او هماهنگ باشد. به عنوان مثال وقتی یک موضوع طنز را تعریف می‌کنید، باید لبخندی کم عمق بر لب داشته باشید. پس به جا و در مواقع مناسب از زبان بدن استفاده کنید.

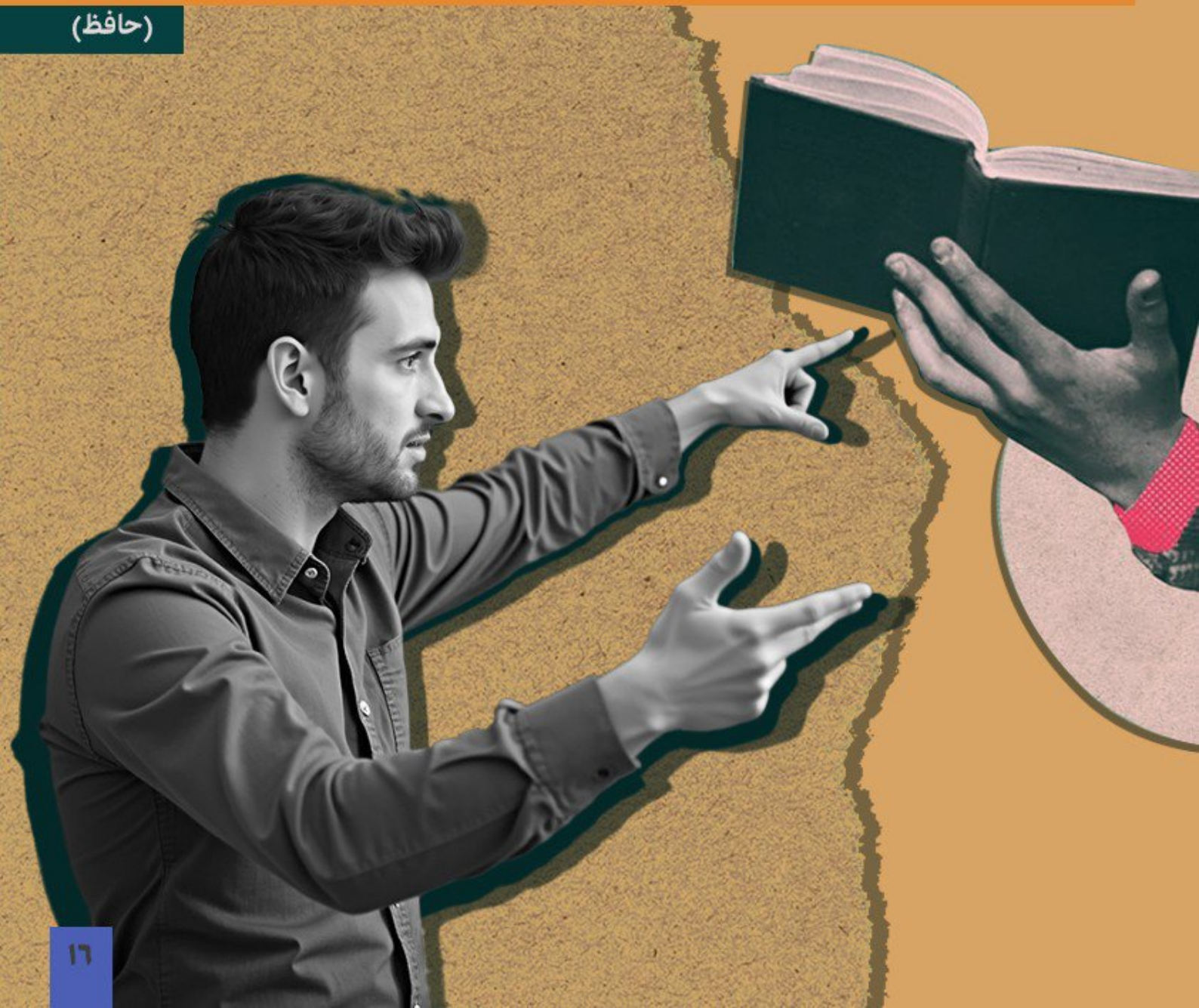
۳_ طبیعی بودن

دانش‌آموزان ناشنوا نیستند! پس طبیعی باشید. اینکه مدام بخواید به دانش‌آموزان زل بزنید، همواره دسته‌ایتان را تکان دهید یا مرتباً بخندید، اشتباه است. پس از زبان بدن خود تنها به عنوان مکمل زبان کلامی‌تان استفاده کنید.

ملالت علما هم ز علم بی عمل است

نه من ز بی عملی در جهان ملولم و بس

(حافظ)

تعریف بسیج مستضعفین

سازمان بسیج مستضعفین یکی از سازمان‌های زیرمجموعه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و یکی از مهم‌ترین بازوهای قدرت جمهوری اسلامی ایران به شمار می‌رود که مأموریت جذب، آموزش، سازماندهی و به کارگیری نیروهای داوطلب مردمی را در راستای تحقق اهداف انقلاب اسلامی و حفظ دستاوردهای آن بر عهده دارد.

جریان تشکیل بسیج

۱۱ آبان ۱۳۵۸ بود که آیت‌الله قاضی طباطبایی را در تبریز ترور کردند و اوضاع ملت‌هپی بر کشور حاکم بود، کشور عزادار این شهادت بود، ولی دو روز بعد اتفاقی افتاد که نقطه عطف آن سال و حتی نقطه عطف انقلاب شد، اتفاقی که همه معادلات را عوض کرد و آن تسخیر لانه جاسوسی آمریکا توسط دانشجویان پیرو خط امام بود. دو روز بعد از اشغال سفارت، مهندس بازرگان، نخست‌وزیر دولت موقت، دخالت‌ها، مزاحمت‌ها، مخالفت‌ها و اختلاف نظرها در انجام وظایف محوله را بهانه کرد و استعفا داد. ولی امام همان زمان، شورای انقلاب را مأمور کرد که کشور را اداره کند. امام هم برای آمریکایی‌ها شرط گذاشت که در صورتی گروگان‌هایشان را آزاد می‌کند که آن‌ها، شاه را به ایران تحویل دهند. کاخ سفید حمله به ایران را در دستور کار خودش قرار داد. وایزمن، وزیر دفاع اسرائیل، طرحی برای حمله به ایران داد. خطر از همه طرف کشور را تهدید می‌کرد. ایران علاوه بر مشکلات داخلی که داشت، هر زمان ممکن بود، درگیر جنگ با آمریکا هم بشود. آن هم زمانی که نیروهای نظامی کشور کم بودند. ارتش وضعیت خوبی نداشت. خیلی از افراد رده‌بالای ارتش از کشور رفته بودند. افرادی هم که مانده بودند هنوز نتوانسته بودند به ارتش سروسامان بدهند. سپاه مشغول درگیری‌های داخل کشور بود. کمیته هم دنبال گروهک‌هایی مثل فرقان و چریک‌های فدایی خلق بود. اگر آمریکا به ایران حمله می‌کرد، معلوم نبود که نیروهای نظامی چگونه می‌توانستند در مقابل آن بایستند. در همین اوضاع، امام کاری کرد که خیلی‌ها علتش را آن زمان نفهمیدند. ابتکار امام هم کابوس آمریکا و دشمن‌های خارجی شد و هم کابوس گروه‌های ضدانقلاب داخلی. سازمان بسیج مستضعفین که در گذشته با نام نیروی مقاومت بسیج شناخته می‌شد، در ۵ آذر ۱۳۵۸ به فرمان امام خمینی (ره) تشکیل شد و پس از تصویب مجلس شورای اسلامی در دی ۱۳۵۹ به طور قانونی رسمیت پیدا کرد و به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی تعلق گرفت. امام خمینی فرمودند: مملکتی که ۲۰ میلیون جوان دارد، باید بیست میلیون ارتش داشته باشد. هنوز یک سال از صدور فرمان امام نگذشته بود که رژیم بعث عراق با هدف براندازی نظام نوپای اسلامی و با حمایت استکبار جهانی، علیه ایران دست به حمله همه‌جانبه زد. در چنین شرایطی بود که جوانان سلحشور، به اشاره امام به صورت خودجوش و تحت تشکلهای بسیجی به جبهه‌ها شتافتند و در طول هشت سال دفاع مقدس، با تقدیم خون خود، نهال نوپای انقلاب اسلامی را آبیاری کردند و حماسه‌ها و رشادت‌های بی‌سابقه‌ای آفریدند.

اینگونه بود که بسیج در تاریخ انقلاب اسلامی نه به عنوان یک نهاد نظامی صرف؛ بلکه به عنوان یک مکتب فرهنگی و ارزشی که در بین همه اقشار ملت ایران ریشه دوانیده است، مطرح می‌شود.

بسیج در طول ۴۴ سال گذشته در داخل کشور شگفتی‌ساز و در خارج از کشور نیز بسیاری از معادلات منطقه‌ای و جهانی را تحت تأثیر خود قرار داده و استراتژی منطقه‌ای نظام سلطه را نابود ساخته است و اینک در دهه پنجم انقلاب اسلامی، الگوی بسیج در عراق، سوریه، یمن و فلسطین پوزه دشمنان اسلام و مسلمین را به خاک مالیده و منطقه غرب آسیا را از لوٹ وجود نکبت‌بار شیاطین غربی و قارون‌های منطقه‌ای پاکسازی کرده است. چنانچه که مردم غزه با همین تفکر بسیجیگری، طوفانی علیه رژیم غاصب صهیونیستی کردند و قطعاً پیروزی نهایی با آنهاست.

دستاوردهای بسیج

- ۱- بسیج نشان دهنده کارآمدی نظام ولایت فقیه است.
 - ۲- بسیج تضمین انقلابی ماندن جمهوری اسلامی است.
 - ۳- بسیج روحیه استکبارستیزی، ظلم‌ستیزی، و مبارزه با دشمنان را در ما ایجاد می‌کند.
 - ۴- بسیج ضامن استقلال نظام و جلوگیری از انحرافات است.
 - ۵- بسیج پرکننده همه خلأها و حفره‌هایی است که توسط دشمن و یا بی‌تدبیری و سوء مدیریت مسئولان ایجاد می‌شود.
 - ۶- بسیج تابلوی معرف نظام ولایت فقیه در سطح جهان است.
 - ۷- بسیج مظهر کرامت، گذشت، رحمت و ایثارگری در نظام اسلامی است.
 - ۸- بسیج سد کننده راه نفوذ دشمن و شناسایی و مقابله با تحرکات نفوذی‌ها است.
 - ۹- بسیج تضمین کننده تحقق اهداف انقلاب و آینده روشن انقلاب است.
 - ۱۰- بسیج نقطه قانونی حرکت گام دوم انقلاب است.
- بسیج در ۴۴ سال گذشته جوانمردانه پای اهداف و آرمان‌های نظام مقدس جمهوری اسلامی و انقلاب ایستاده و مطابق نقشه راه اهل بیت علیهم‌السلام تا تشکیل حکومت جهانی مهدوی، از ولایت مطلقه فقیه و نظام اسلامی دفاع می‌کند و در همین حال دشمنان این مرز و بوم، عظمت انقلاب اسلامی و نابودی سلطه مستکبران و طاغوتیان را در آینده بسیج به نظاره نشسته‌اند.

شعار بسیج

شعار بسیج و بسیجی، شعار همان امامی است که بنیانگذار بسیج است و بسیجی بودن را افتخار خود می‌دانست: «تا ظلم هست، مبارزه هست و تا مبارزه هست، ما هستیم». بسیجی مرد میادین سخت و دشوار است و در مصاف حق و باطل به کمتر از پیروزی جبهه حق و نابودی جبهه باطل رضایت نمی‌دهد و مزد خود را رضایت حق تعالی می‌داند.

منبع: تنها همه: تاملاتی پیرامون پدیده بسیج مستضعفین

کودا (CODA) ۲۰۲۱

روایت شگفتی‌ها در سادگی زندگی

فیلم کودا، به کارگردانی شان هیدر یکی از آثار تاثیرگذار سال‌های اخیر است که در دل داستانی ساده، عمیق‌ترین دغدغه‌های انسانی را به تصویر می‌کشد. این اثر، بازسازی فیلم فرانسوی خانواده بلیر (۲۰۱۴) اثر است.

کودا، اثری شگفت‌انگیز و پر از ظرافت است که با تمرکز بر زندگی خانواده‌ای ناشنوا و دختر شنوا و موزیسین آنها، مفاهیم پیچیده‌ای از عشق، هویت، مسئولیت و استقلال فردی را بررسی می‌کند. عنوان فیلم، مخفف عبارت "Child of Deaf Adults" به معنای "فرزند والدین ناشنوا" است که به روشنی محور اصلی داستان را معرفی می‌کند.

داستان فیلم، روایت روبی (با بازی امیلیا جونز) را دنبال می‌کند، دختر نوجوانی که به عنوان تنها عضو شنوا در خانواده‌ای ناشنوا، نقش پل ارتباطی میان خانواده‌اش و دنیای بیرونی را ایفا می‌کند. روبی روزهایش را در کنار والدین و برادرش در یک جامعه ماهیگیری می‌گذراند و در کسب‌وکار خانوادگی کمک می‌کند. اما زمانی که او به موسیقی و آواز علاقه‌مند می‌شود، این عشق به چالشی میان مسئولیت خانوادگی و تحقق رویاهای شخصی‌اش تبدیل می‌گردد.

یکی از برجسته‌ترین ویژگی‌های کودا، عملکرد بی‌نظیر بازیگران آن است. امیلیا جونز در نقش روبی درخششی خیره‌کننده دارد. او برای این نقش نه تنها آوازخوانی، بلکه زبان اشاره را نیز فرا گرفت و توانست احساسات پیچیده یک نوجوان درگیر، میان وظیفه و هویت شخصی را با صداقت و ظرافت منتقل کند. همچنین تروی کاتسر(پدر روبی) با بازی طبیعی و پراز طنز و حس، یکی از نقاط قوت فیلم است. او با اجرای شخصیت فرانک، توانست جایزه اسکار بهترین بازیگر نقش مکمل مرد را کسب کند. فیلم با پرداختن به مسائل متعددی از جمله مسئولیت‌پذیری، عشق خانوادگی، آزادی شخصی و تلاش برای یافتن صدای خود، موفق می‌شود لایه‌های مختلفی از روابط انسانی را کاوش کند. یکی از قوی‌ترین مضامین فیلم، تقابل میان جهان سکوت و جهان موسیقی است. روبی که خود عاشق موسیقی است، در خانواده‌ای زندگی می‌کند که قادر به شنیدن صدای او نیستند. این تقابل، به زیبایی نشان می‌دهد که ارتباط انسانی فراتر از زبان و صداست.

این فیلم، همچنین تصویری اصیل از جامعه ناشنوایان ارائه می‌دهد. برخلاف بسیاری از فیلم‌ها که افراد دارای ناتوانی جسمی را به عنوان قربانی یا نماد ضعف نشان می‌دهند، این فیلم آنها را شخصیت‌هایی قوی، مستقل و کامل به تصویر می‌کشد. والدین روبی، با وجود ناشنوایی، زندگی شادی دارند و حتی لحظاتی طنزآمیز در فیلم وجود دارد که نشان می‌دهد آنها از زندگی خود لذت می‌برند. شان هیدر، به عنوان نویسنده و کارگردان، اثری خلق کرده که در آن هر صحنه به شکلی طراحی شده تا احساسات عمیقی در مخاطب برانگیزد. او با استفاده هوشمندانه از سکوت، به مخاطب اجازه می‌دهد که زندگی از نگاه خانواده روبی را تجربه کند.

یکی از تأثیرگذارترین صحنه‌ها، اجرای آواز روبی در یک کنسرت است که در میانه آن، صدا قطع می‌شود و مخاطب از زاویه والدین ناشنوا، تنها حرکات و احساسات دیگران را می‌بیند. این لحظه، یکی از عمیق‌ترین تأثیرات احساسی فیلم را ایجاد می‌کند. موسیقی فیلم، نیز به همان اندازه تأثیرگذار است. آهنگ‌هایی که روبی اجرا می‌کند، نه تنها به روایت داستان کمک می‌کنند، بلکه به نمادی از رهایی و هویت او تبدیل می‌شوند.

نقطه قوت اصلی فیلم، توانایی آن در ایجاد همزادپنداری عمیق است. فیلم با زبان جهانی عشق و ارتباط انسانی، مخاطبان از هر قومیت و فرهنگی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. اما در کنار این نقاط قوت، ضعف‌هایی نیز در فیلم دیده می‌شود. از جمله، برخی از بخش‌های داستان قابل پیش‌بینی هستند و گاهی پیام فیلم بیش از حد مستقیم به مخاطب عرضه می‌شود. همچنین شخصیت‌های فرعی، به ویژه معلم موسیقی روبی، در مقایسه با شخصیت‌های اصلی کمتر پرداخته شده‌اند.

درکل می‌توان بیان داشت کودا اثری احساسی، الهام‌بخش و عمیق است که نشان می‌دهد چگونه روابط خانوادگی، عشق و هنر می‌توانند بر موانع جسمی و فرهنگی غلبه کنند. این فیلم، در عین سادگی، داستانی جهانی را روایت می‌کند که به تمام انسان‌هایی که به دنبال یافتن صدای خود هستند، مربوط می‌شود.

کودا، یادآوری است از این که سکوت هم می‌تواند زیبا باشد، به شرط آن که گوش شنوا برای احساسات وجود داشته باشد.

